

Pæoner for alle

Bettina Kjæp Sepstrup

Dagsorden

Introduktion til pæonslægten

Pæonarter i almen handel

De forskellige pæonarter
- Træpæoner
- Staudepæoner
- Itohpæoner

Pasning og pleje af pæoner
- Plantning af pæoner
- Sygdomme og skadedyr

Gode, pålidelige forhandlere (webshops)



Alle billeder er fra min have, medmindre andet er angivet.

Introduktion til slægten PAEONIA

Slægten Paeonia opdeles i tre sektioner:

8 arter og 2 underarter af **træpæoner** (Moutan) plus en hybrid (P. jishanensis/suffruticosa),

2 arter af **staudepæoner** (Onaepia) med oprindelse uden for Kina

12 arter og 16 underarter af **staudepæoner** (Paeonia) med oprindelse i Kina.

Den kinesiske botaniker Hong De-Yuan har arbejdet med at revidere pæonernes slægtsskab siden 1985.

Slægt	Sektion	Undersektion	Art	Underart		
PAEONIA	Moutan	Delavayanae	P. ludlowii			
			P. delavayi			
		Vaginatae	P. decomposita	decomposita		
			P. jishanensis	rotundiloba		
			P. qiui			
			P. cathayana			
			P. ostii			
			P. rockii	rockii		
				atava		
	Onaepia		P. brownii			
			P. californica			
	Paeonia	Albiflorae	P. anomala	anomala		
			P. emodi	veitchii		
			P. lactiflora			
			P. sterniana			
		Foliolatae	P. algeriensis			
			P. broteri			
			P. cambessedesii			
			P. clusii	clusii	daurica	
			P. coriacea	rhodia	velebitensis	
			P. corsica		macrophylla	
			P. daurica		wittmanniana	
			P. kesrouanensis		mlokosewitschii	
			P. mairei	obovata	coriifolia	mascula
			P. obovata	willmottiae	tomentosa	russoi
			P. mascula			bodurii
						hellenica
		Paeonia	P. arietina			
			P. intermedia		officinalis	
			P. officinalis		microcarpa	
			P. parnassica		banatica	
			P. peregrina		huthii	
			P. saueri		italica	
			P. tenuifolia			

Pæon-arter i almindelig handel

Af de mange forskellige arter inden for pæonslægten, er det kun et fåtal, der er tilgængelige i handlen i Danmark. Enkelte planteskoler samarbejder med pæonentusiaster om at udbyde mere specielle arter.

<u>Træpæoner</u>
P. jihanensis (suffruticosa), P. delavayi, P. ludlowii, P. rockii

<u>Staudepæoner</u>
P. lactiflora, P. officinalis, P. peregrina, P. mlokosewitschii, P. tenuifolia

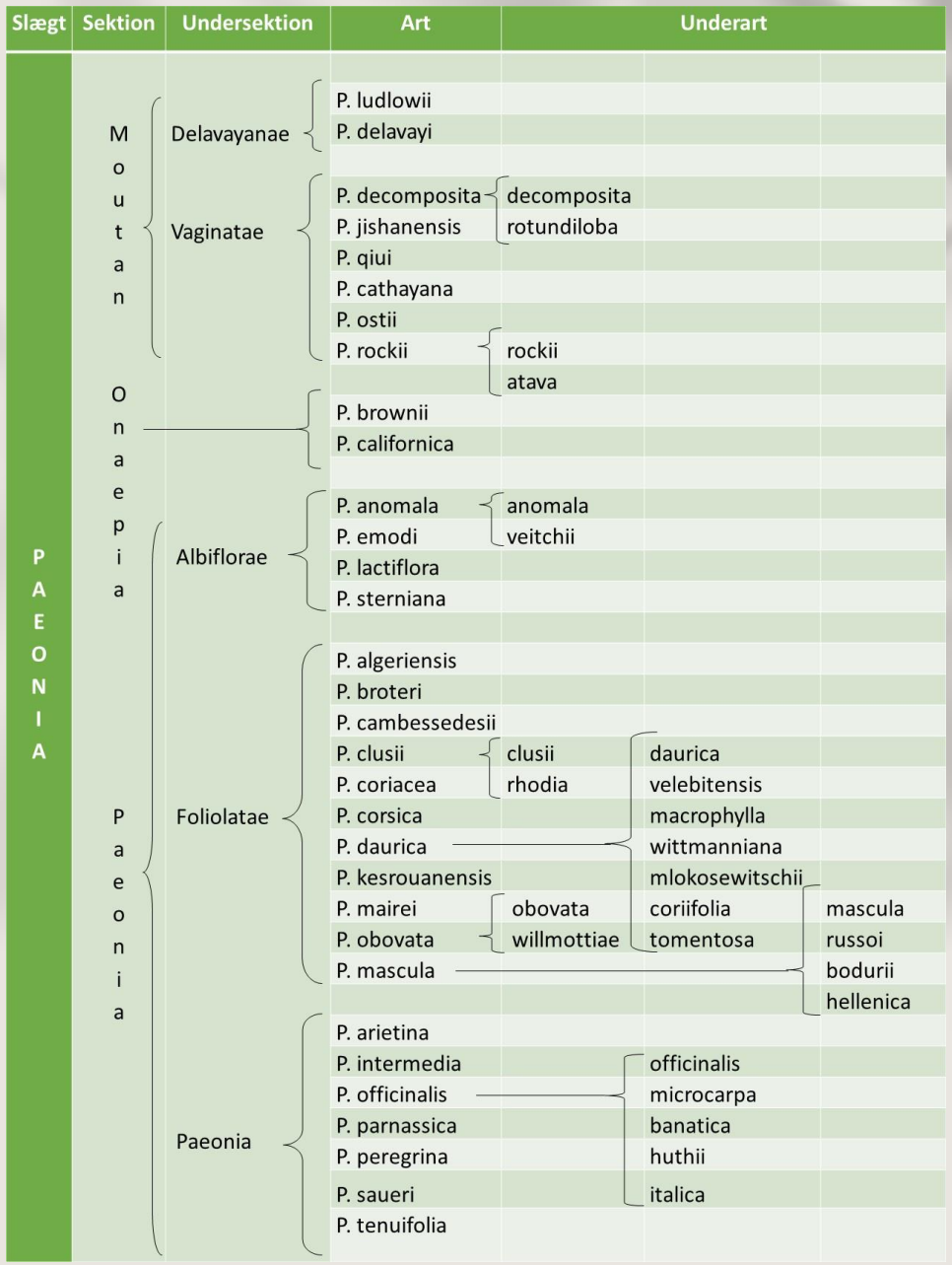

Træpæoner

<u>Kultivarer</u>
- Lutea-hybrider – oftest sterile
- Rockii-hybrider – oftest enkle blomster, sætter frø
- Delavayii – små, nikkende blomster
- Japanske/kinesiske og europæiske P. suffruticosa hybrider – store, fyldte blomster

<u>Kendetegn</u>
- Podes på staudepæonknolde
- Grene skyder fra jorden og står nøgne og ser visne ud om vinteren
- Bliver mellem 60-200cm høje
- Forskellige kultivarer kan sikre blomstrer fra april-juni
- Svag duft, men store blomster især på hybriderne
- kan have gule og orange farver

<u>Pasning</u>
- Veldrænet jord, gødes sparsomt med kalk eller benmel
- Plantes med 10 cm jord over podestedet
- Foretrækker fuld sol, men kan trives i flimrende skygge

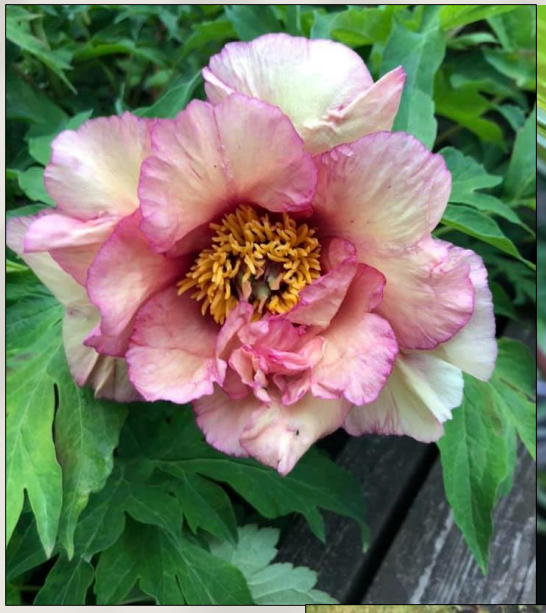





Staudepæoner - bonderoser







Kultivarer
- Rubra/Rosea/Alba plena
- Mutabilis – stribet
- Anemoniflora – pude af meget små kronblade

Kendetegn
- Blomstrer før silkepæonerne
- Har fin duft
- Har mørkegrønne, matte blade
- Bliver mellem 60-80 cm høje
- Taber hurtigt kronbladene, når de plukkes

Pasning
- Plantes i fuld sol
- Veldrænet jord
- Foretrækker neutral/kalk-rig jord
- Plantes med højst 3 cm jord over roden
- Gødes kun med lidt kalk eller benmel

Alle billeder på siden er fra Giessler Päonien Kulturen (giessler-paeonien.de)

Staudepæoner - silkepæoner

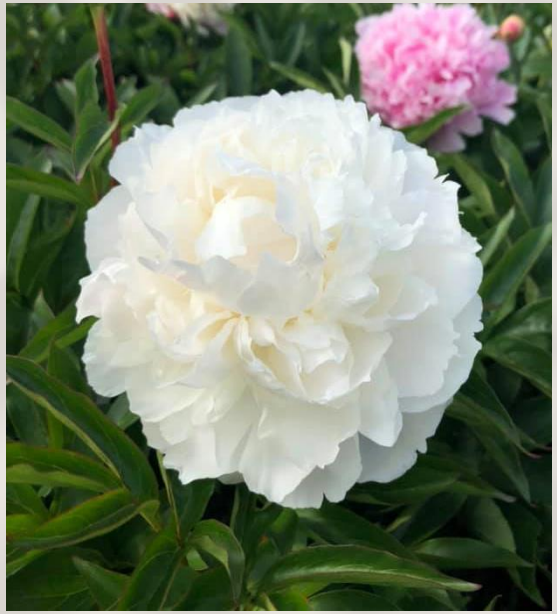

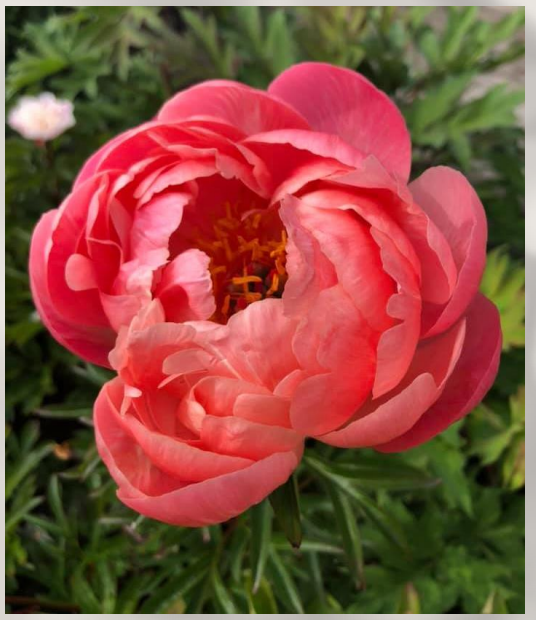





Kultivarer

P. lactiflora kaldet silkepæoner findes i tusindvis af navngivne silkepæoner – særligt fra USA, hvor pæonerne blev fremelsket i alle former – enkle, halvfyldte, fyldte, meget fyldte og flerfarvede blomster i alle nuancer fra hvid til den mørkeste rosa

Den gule farve er det ikke helt lykkedes at få i silkepæonerne

Kendetegn

- Blanke blade i mange nuancer af grøn
- Mange med kraftig og skøn duft
- Bliver mellem 60-120 cm høje
- Holder godt som snitblomst

Pasning

- Plantes i fuld sol
- Veldrænet jord
- Foretrækker neutral/kalk-rig jord
- Plantes med højst 3 cm jord over roden
- Gødes kun med lidt kalk eller benmel

Staudepæoner - arter

Arter
- Trådpæon
- Mlokosewitschii
- Peregrina
- Wittmanniana
- Emodi
- Veitchii

Kendetegn
- Blomstrer tidligt
- Fås med gul-orange farver foruden alle nuancer mellem hvid og mørk rosa

Pasning
- Plantes i fuld sol
- Veldrænet jord
- Foretrækker neutral/kalk-rig jord
- Plantes med højst 3 cm jord over roden
- Gødes kun med lidt kalk eller benmel





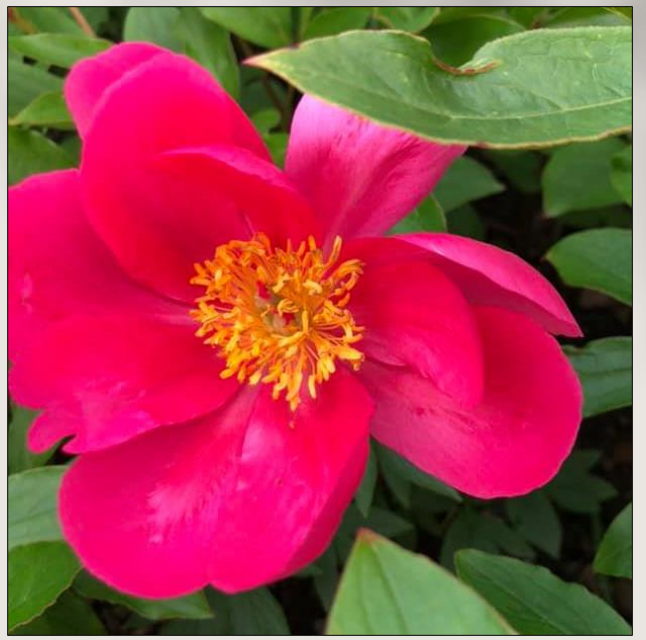

Itohpæoner
- intersektionelle pæoner

Toichi Itoh selv så aldrig sine planter blomstre. Før hans frøplanter var store nok til at producere blomster, døde han.

Frøplanterne nåede derefter til USA, hvorfra disse planters verdensomspændende triumf begyndte.

<u>Kendetegn</u>
- Lave, højst 60 cm
- Dybt fligede blade
- Blomstrer forskudt; knopper springer ud over 2-3 uger
- Blomster kan være alle nuancer fra hvid over gul til mørk rosa.
- Nye farver og kombinationer kommer til hvert år

<u>Pasning</u>
- Plantes i fuld sol
- Veldrænet jord
- Foretrækker neutral/kalk-rig jord
- Plantes med højst 3 cm jord over roden
- Gødes kun med lidt kalk eller benmel





Pasning og pleje af pæoner







Pasning og pleje af pæoner

Træpæoner

- Plantes med 10 cm jord over det fortykkede podested.
- Bladstængler og løv samles sammen inden februar
- Klip ikke i de "visne" grene. Der er oftest liv i knopperne på dem
- Gødes med en smule kalk eller benmel (eller anden gødning med lavt kvælstofindhold (N) i februar/marts
- Man kan tilføre godt omsat kompost på jorden omkring planterne i marts for at mindste ukrudt og sikre løs jord
- Er besværlige at flytte, så lad dem stå
- Den bedste vejledning: danskpaeonselskab.dk/fakta-om-paeoner/plantning-og-placering





Pasning og pleje af pæoner

Staudepæoner og Itohpæoner

- Plantes med højst 3 cm jord over knoldene
- Blade og stængler klippes ned fra slut august og inden februar
- Deles bedst i oktober-november
- Væksten starter omkring december under jorden
- Hvis knopper tørrer ud eller bliver mugne, skal de klippes af ved friskt ved
- Gødes med en smule kalk eller benmel (eller anden gødning med lavt kvælstofindhold (N) i februar/marts
- Man kan tilføre godt omsat kompost på jorden omkring planterne i marts for at mindste ukrudt og sikre løs jord
- Den bedste vejledning: www.danskpaeonselskab.dk/fakta-om-paeoner/plantning-og-placering





Sygdomme og skadedyr

Pæongråskimmel (Botrytis)

- Forårsager sorte, rådne stængler ved jordoverfladen og sorte, døde blomsterknopper
- Syge og mugne plantedele skæres af og fjernes fra haven

Frostskade

- Pæoner på en varm plads i morgensol med knopper, der er begyndt at åbne sig, kan blive svedne af frost i foråret
- Se knoppen an, hvis den "holder" knoppen lukket kan man løste de yderste kronblade

Skadedyr

- Ingen
- Myrer på pæonknopper gør ingen skade!



danskpaeonselskab.dk

Gode forhandlere af sunde pæoner

Planteskoler og plantemarkeder

- Forårsplantemarked
  - Kiekeberg Freilichtsmuseum, Tyskland
- Private stadeholdere på plantemarkeder
  - Geografisk have, Kolding
  - Humlemagasinet, Harndrup
  - Sanderumgaard, Odense
- Aldershvile Planteskole, Bagsværd

Danske webshops

- Staudefeen
  - Enkelte Itoh- og silkepæoner i potter
  - staudefeen.dk
- Thyboesminde Stauder
  - Silkepæoner og frøplanter af P. delavayi
  - thyboesmindestauder.dk
- Staudemarken
  - Pottede silkepæoner
  - staudemarken.dk
- Staudestedet
  - Pottede silkepæoner
  - staudestedet.dk

Udenlandske webshops

- Stephan Tetzlaff, Tyskland Pfingstrosen Paradies
  - Forhandler af alle typer af pæoner til fine priser.
  - Betales med bankoverførsel
  - pfingstrosen-paradies.de
- Pivoines Riviere, Frankrig
  - Forhandler af alle typer af pæoner.
  - Meget brugervenlig hjemmeside og bestilling
  - pivoinesriviere.com
- Giessler Päonien Kulturen, Tyskland
  - Færre pæoner, men har mange arter
  - Betales med bankoverførsel
  - giessler-paeonien.de

Tak

Bettina Kjæp Sepstrup

facebook.com/havenorderi

instagram.com/bettybotanica



